

ПП «ЕТАЛОН-БУДПРОЕКТ»

м. Чернігів, вул. Олега Міхнюка, 27
тел/факс +38 (0462) 62-04-04 e-mail : dorokhin.andrey@gmail.com

---

Кваліфікаційний сертифікат архітектора – серія АА №003841

Замовник – Носівська міська рада

ДЕТАЛЬНИЙ ПЛАН ТЕРИТОРІЇ

земельної ділянки орієнтовною площею 5,0 га, що входить до земельної ділянки площею 241,1822 га в с. Дослідне, Носівська СДС МІП ім. В.М. Ремесла НААН цільове призначення - для ведення дослідних і навчальних цілей, пропаганди передового досвіду, для ведення сільського господарства, кадастровий № 7423887000:02:004:0009

Розділ інженерно-технічні заходи цивільного захисту

ПРОЕКТ 2

12/18 - ІТЗ ЦЗ

Директор

Дорохін А.В.

Головний
архітектор проекту

Фісенко Д.П.

2018

	III. Графічні матеріали	
1	Схема розташування земельної ділянки у планувальній структурі с. Дослідне М 1:25 000	
2	План існуючого використання території М 1:1000 Схема планувальних обмежень М 1:1000	
3	Проектний план (основне креслення) М 1:1000 План червоних ліній М 1:1000 Поперечний профіль внутрішнього тротуару (проїзду) М 1:200 (Розріз 1-1)	
4	Схема інженерних мереж і споруд М 1:1000	
5	Схема організації транспорту і пішоходів М 1: 1000	
6	Схема інженерної підготовки та вертикального планування М 1:1000	
7	Схема інженерно-технічних заходів цивільного захисту для ділянок проектування у планувальній структурі с. Дослідне М 1: 500	

					12/18 – ІТЗ ЦЗ	<i>Лист</i>
<i>Изм.</i>	<i>Лист</i>	<i>№ докум.</i>	<i>Підпись</i>	<i>Дата</i>		2

СКЛАД ПРОЕКТУ

Номер аль- бому (тому)	Позначення	Найменування	Примітки
1	12/18 - ПЗ	Пояснювальна записка	
2	12/18 – ДПТ	Графічні матеріали	
3	12/18 – ІТЗ ЦЗ	Розділ інженерно технічних за- ходів цивільного захисту	

						12/18 – ІТЗ ЦЗ	Лист
Изм.	Лист	№ докум.	Підпись	Дата			3

Розділ проекту	Посада	Прізвище	Підпис
12/18 - ПЗ 12/18 – ДТП 12/18- ІТЗЦЗ	Головний архітектор проекту	Д.П. Фісенко	
12/18 - ПЗ 12/18 – ДТП 12/18- ІТЗЦЗ	Архітектор	В.В. Анікієнко	
12/18 - ПЗ 12/18 – ДТП 12/18- ІТЗЦЗ	Головний інженер проекту	А.В. Дорохін	

Розділ інженерно-технічних заходів цивільного захисту земельної ділянки, орієнтовною площею 5,0 га, що входить до земельної ділянки площею 241,1822 га в с. Дослідне, Носівська СДС МІП ім. В.М. Ремесла НААН цільове призначення - для ведення дослідних і навчальних цілей, пропаганди передового досвіду, для ведення сільського господарства, кадастровий № 423887000:02:004:0009 розроблений у відповідності з чинними нормами, правилами та стандартами.

**Головний
архітектор проекту**

Д.П. Фісенко

Кваліфікаційний сертифікат архітектора серія АА № 003841

М.П.

					12/18 – ІТЗ ЦЗ	Лист
						4
Изм.	Лист	№ докум.	Подпись	Дата		

II. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1. Вступ.

					12/18 – ІТЗ ЦЗ	Лист
Изм.	Лист	№ докум.	Підпись	Дата		5

Одним з основних завдань законів України про цивільний захист населення і території від надзвичайних ситуацій (НС) техногенного, природного, соціального, воєнного характеру є забезпечення захисту та життєдіяльності населення у випадку виникнення надзвичайних ситуацій в мирний час та особливий період шляхом оповіщення про загрозу та виникнення НС, про збір, евакуацію та розміщення населення в безпечній зоні для проживання.

Розділ «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту» (далі – ІТЗ ЦЗ детального плану - містобудівний документ, визначає комплекс інженерно-технічних заходів щодо містобудівного обґрунтування розташування двох ангарів для зберігання зерна, одного навісу для техніки, встановлення селекційного очисного комплексу та встановлення ваг для вантажних авто, забезпечення захисту та життєдіяльності населення від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру містобудівними засобами.

Розділ ІТЗ ЦЗ детального плану виконаний у складі Генерального плану схеми планування території Чернігівської області розробленої УДНДІП «ДІПРОМІСТО», на основі рішення Носівського району Чернігівської області „Про надання дозволу на розроблення детального плану території земельної ділянки орієнтовною площею 5,0 га, що входить до земельної ділянки площею 241,1822 га в с. Дослідне, Носівського району”, на картографічній основі в цифровій формі у державній геодезичній системі координат, що надана Замовником на оновленій картографічній основі УСК-2000 (геодезична зйомка М 1:500, виконана ФОП Котченко О.М. у 2018 році).

При розробленні розділу ІТЗ ЦЗ враховані раніше виконані проектні роботи, нормативні документи, врахування яких обов'язкове при проектуванні:

- Кодекс Цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403 (зі змінами);
- ДБН Б.1.1- 14:2012 «Склад та зміст детального плану території»;
- ДБН Б.2.2-12:2018 «Планування і забудова території»;
- ДБН Б.1.1-5-2007 Система містобудівної документації. Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) у містобудівній документації. (Перша та друга частини);
- ДБН В.1.1-3-97 Захист від небезпечних геологічних процесів. Інженерний захист територій, будинків і споруд від зсувів та обвалів. Основні положення;
- ДБН В.1.1-5-2000 Захист від небезпечних геологічних процесів. Будинки та споруди на підроблюваних територіях і просідаючих ґрунтах;
- ДБН В.1.1-7-2016 Пожежна безпека об'єктів будівництва;
- ДБН В.1.1-12:2014 Будівництво у сейсмічних районах України;
- ДБН В.1.1-25-2009 Захист від небезпечних геологічних процесів, шкідливих експлуатаційних впливів, від пожежі. Інженерний захист територій та споруд від підтоплення та затоплення;
- ДБН В.1.2-4:2006 Система надійності та безпеки у будівництві. Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони);
- ДБН В.2.2-5-1997 Будинки і споруди. Захисні споруди цивільної оборони;
- ДБН В.2.2-5-1997 Додаток 1(дск.) Будинки і споруди. Захисні споруди цивільної оборони;
- ДБН В.2.5-56:2014 Системи протипожежного захисту;
- ДБН В.2.5-76:2014 Автоматизовані системи раннього виявлення загрози виникнення надзвичайних ситуацій та оповіщення населення;
- ДБН В.2.2-15-2005 «Житлові будинки. Основні положення»;
- ДБН В.2.5-23-2003 «Проектування електрообладнання об'єктів цивільного призначення»;
- ДБН В.2.5-20-2001 «Інженерне обладнання будинків і споруд. Зовнішні мережі та споруди. Газопостачання»;
- ДБН В.2.5-75:2013 «КАНАЛІЗАЦІЯ ЗОВНІШНІ МЕРЕЖІ ТА СПОРУДИ Основні положення проектування»;
- ДБН В.2.5-74:2013 «ВОДОПОСТАЧАННЯ ЗОВНІШНІ МЕРЕЖІ ТА СПОРУДИ

					12/18 – ІТЗ ЦЗ	Лист
Изм.	Лист	№ докум.	Подпись	Дата		6

Основні положення проектування»;

- БНіП 2.01.53-84 «Световая маскировка населенных пунктов и объектов народного хозяйства»;
- Постанова Кабінету Міністрів України №841 від 30 жовтня 2013 р. «Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру»;
- Постанова Кабінету Міністрів України №138 від 10.03.2017 року «Деякі питання використання захисних споруд цивільного захисту», затверджено «Порядок створення, утримання фонду захисних споруд цивільного захисту та ведення його обліку»;
- Наказ МВС України №579 від 09.07.2018р. «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту»;
- ДСТУ 2272-2006 Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять»;
- ДСТУ 3891:2013 Безпека у надзвичайних ситуаціях. Терміни та визначення основних понять»;
- ДСТУ 4933:2008 Безпека у надзвичайних ситуаціях. Техногенні надзвичайні ситуації. Терміни та визначення основних понять»;
- ДСТУ Б А.2.4-4:2009 Система проектної документації для будівництва. Основні вимоги до проектної та робочої документації»;
- ДСТУ Б А.2.4-20:2008 Система проектної документації для будівництва. Правила обліку та зберігання оригіналів проектної документації»;
- ДСТУ-Н Б.Б.1.1-19:2013 Настанова з виконання розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) у містобудівній документації на мирний час»;
- ДСТУ-Н Б.Б.1.1-20:2013 Настанова з виконання розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) у містобудівній документації на особливий період».

Положення даного Детального плану будуть враховані при розробленні розділу «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту», який буде виконаний у складі містобудівної документації на населений пункт Дослідне Носівського району Чернігівської області за окремим завданням, відповідно до положень ДБН Б.1.1-5:2007 Перша та Друга частина «Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) в містобудівній документації».

2. Аналіз тенденцій та сучасного використання земель населеного пункту ІТЗ ЦЗ.

Село Дослідне Носівської об'єднаної територіальної громади Чернігівської області розташоване на відстані 65 км від міста обласного значення Чернігів, за 500 м від залізничної станції Дослідне. Площа села складає 0,096 км кв., населення – 537 чол.

Земельна ділянка, орієнтовною площею 5,0 га яка розглядається детальним планом призначена для ведення дослідних і навчальних цілей, пропаганди передового досвіду, для ведення сільського господарства, розташована на території Носівської СДС МІП ім. В.М. Ремесла НААН, с. Дослідне, у центральній частині села.

Територія проектування межує:

- з півночі, півдня та сходу – землі Червонопартизанської сільської ради;
- з заходу – землі Носівської СДС.

Рельєф ділянки спокійний, загальний уклін зі сходу на захід і характеризується абсолютними відмітками в межах від 130.89 до 130.56.

Територія потребує інженерної підготовки робіт для забезпечення відведення поверхневих і талих осадків за межами території, існуючий рельєф і планування території забез-

					12/18 – ІТЗ ЦЗ	Лист
Изм.	Лист	№ докум.	Подпись	Дата		7

печать водовідведення з урахування, що частини стоків поглинатися на територію зеленим газоном та городом.

На території знаходяться зелені насадження. Детальним планом території передбачено максимальне збереження існуючих зелених насаджень та використання їх у складі проектного благоустрою.

Інженерні споруди, які необхідні для забезпечення проектної території: електричні мережі, водопостачання, каналізація.

Територія знаходиться поза зоною об'єктів інженерної інфраструктури, яка розглядається, вигідне містобудівне розміщення в структурі населеного пункту.

До основних чинників, що впливають на зонування території за вимогами цивільного захисту на мирний час та особливий період є зони можливого негативного впливу від потенційно небезпечних об'єктів, аварій на автомобільному та залізничному транспорті.

На відстані 700 м від ділянок проектування проходить траса територіального значення Т-25-26 Ніжин - Бобровиця - Нова Басань, яка має дві смуги руху, відноситься до IV-ї технічної категорії. Небезпечні вантажі, які перевозяться автомобільним транспортом – це бензин, метанол, скраплений газ, аміак, нафта, спирт, сірчана та соляна кислота. При розгерметизації автоцистерни з аміаком 20 т, глибина зони розповсюдження хмари складає 4,3 км.

На відстані 500 м від ділянки проектування розташована проміжна залізнична станція 4 класу Київської дирекції Південно-західної залізниці на лінії Дарниця—Ніжин. Знаходиться біля однойменного села Дослідне. Станція виконує пропуск пасажирських, приміських і вантажних потягів. Небезпечні вантажі, які перевозяться залізничним транспортом – це бензин, метанол, скраплений газ, аміак, нафта, спирт, сірчана та соляна кислота. При моделюванні надзвичайної ситуації, пов'язаної з витоком, пожежею чи вибухом цистерн в зону вірогідного ураження (від можливої аварії 60-тонної цистерни з хлором) із глибиною можливого хімічного забруднення до 20 км потрапляє село Дослідне з усім населенням яке мешкає в селі.

Містобудівне моделювання найбільш значного впливу небезпечного хімічного забруднення від можливих надзвичайних ситуацій на магістралях залізниці (із врахуванням найбільш впливових точкових хімічно небезпечних об'єктів) включає побудову оціночного зонування небезпечного хімічного забруднення, що складається із трьох зон впливу можливого хімічного забруднення. Земельна ділянка входить до першої зони можливого хімічного забруднення яка розраховується на відстань до 2,5 км від джерела хімічної небезпеки.

На території села Дослідне відсутні підприємства, відповідно до розпорядження №76/1-ДСК від 14.02.2018 року які віднесені до об'єктів суб'єктів господарювання, що належать до категорії з цивільного захисту, у Чернігівській області. На території міста Носівка та міста Ніжин розташовані підприємства, відповідно до розпорядження №76/1-ДСК від 14.02.2018 року які віднесені до категорій об'єктів суб'єктів господарювання, що належать до категорії з цивільного захисту. Відповідно пункту 1.4 ДБН В.1.2-4-2006 територія населеного пункту, розміщується у зоні можливого сильного радіоактивного забруднення, яка прилегла до межі зони можливого небезпечного радіоактивного забруднення від міст віднесених до груп цивільного захисту місті Чернігові та об'єктів суб'єктів господарювання, що належать до категорії з цивільного захисту які розташовані в місті Носівка та місті Ніжин.

Територія населеного пункту не потрапляє до зони прогнозованого катастрофічного затоплення в результаті руйнування дамб або гребель водних об'єктів. Існує загроза підтоплення території населеного пункту поверхневими та талими водами.

					12/18 – ІТЗ ЦЗ	Лист
Изм.	Лист	№ докум.	Подпись	Дата		8

1.	Селекційний склад	існуюче		
2.	Селекційний склад	існуюче		
3.	Ангар пересувних-очисних машин	існуюче		
4.	Насінневий ангар	існуюче		
5.	Ангар малогабаритної техніки	існуюче		
6.	Ангар стаціонарно очисних машин	існуюче		
7.	Склад №1	існуюче		
8.	Склад №2	існуюче		
9.	Склад №3	існуюче		
10.	Млин	існуюче		
11.	Фуражний склад	існуюче		
12.	Фуражний склад	існуюче		
13.	ЗАВ-20	існуюче		
14.	Насінневий ангар	існуюче		
15.	Науковий склад	існуюче		
16.	Будинок охорони	існуюче		
17.	Гаражі	існуюче		
18.	Господарське приміщення	існуюче		
19.	Ангар для зберігання зерна №4	1080	B	IIIa
20.	Ангар для зберігання зерна №5	1080	B	IIIa
21.	Навіс для зберігання техніки	312,5	B	IIIa
22.	Селекційний очисний комплекс	154		
23.	Ваги	54		

Режим використання та забудови території проектування визначається з урахуванням наявних планувальних обмежень.

Режим забудови території обумовлений необхідністю сталого розвитку території, виділення елементів планувальної структури території проектування, встановлення параметрів розвитку елементів планувальної структури та меж зон розміщення об'єкту капітального будівництва, визначення меж земельної ділянки.

При цьому детальним планом передбачене встановлення обмежень на використання наявних на території проектування санітарно - захисних та охоронних зон інженерних мереж.

Основні містобудівні умови та обмеження :

- розміщення будівель та споруд з дотриманням нормативних відстаней між ними (згідно ДБН Б.2.2-12:2018);

- протипожежні відстані між будівлями різних ступенів вогнестійкості слід приймати за табл.15.2 ДБН Б.2.2-12:2018 «Планування і забудова територій»;

- створення фонду захисних споруд;

- гранична поверховість забудови – 2 поверхи;

- забезпечення нормативними відстанями від будівель і споруд до інженерних мереж (згідно ДБН Б.2.2-12:2018);

- забезпечення проектного об'єкту водопостачанням, зв'язком, електропостачанням, електроосвітленням, каналізуванням, газопостачанням (за необхідності);

- забезпечення нормативними відстанями від проєктованих дерев і чагарників до будівель, інженерних мереж та споруд.

Архітектурно-планувальне рішення генерального плану обумовлено розташуванням ділянки, сформованою транспортною схемою, вимогами технологічних рішень, умовами

виконанням санітарних та протипожежних норм, безпеки руху, інженерного забезпечення.

Враховуючи, що відповідно пункту 1.4 ДБН В.1.2.-4-2006 зазначена територія розміщується у зоні можливого небезпечного радіоактивного забруднення від міста Чернігів віднесеного до груп цивільного захисту, та об'єктів суб'єктів господарювання, що належать до категорії з цивільного захисту які розташовані в місті Носівка та місті Ніжин, необхідно передбачити створення захисних споруд відповідно до ст. 32 Кодексу цивільного захисту України та «Порядку створення фонду захисних споруд цивільного захисту та його обліку», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 березня 2017 року № 138.

Даним проектом проведено аналіз, враховуючи планувальну структуру населеного пункту, визначені шляхи безперешкодної евакуації людей у разі виникнення надзвичайних ситуацій, вільний вихід з території населеного пункту. Цьому сприятиме система магістралей сталого функціонування та зелені насадження, які забезпечать проведення рятувальних та аварійно-відновлювальних робіт.

Комплексний підхід дасть можливість розглядати об'єкти будівництва як єдине планувальне утворення є єдиним планувальним каркасом планувальними вісями та вузлами.

Планувальна мережа проїздів, з урахуванням існуючих під'їздів, передбачає, на проектний період, утворення зручних транспортних зв'язків між територією проектування та об'єктами населеного пункту.

5. Характеристика можливих надзвичайних ситуації на території проектування включаючи аварії на транспорті.

Для території проектування характерні надзвичайні ситуації та події які можуть виникнути у мірний час та особливий період:

- аварії на залізничному транспорті розгерметизація резервуару цистерн із викидом хлору в атмосферу;
- при зберіганні насіння в складах у разі порушення правил організації і ведення технологічного процесу може виникнути самонагрівання і самозагоряння насіння, що супроводжується виділенням горючих газів;
- вибухи (пожежі) через порушення умов експлуатації, через порушення правил пожежної безпеки або в результаті стороннього занесення джерела вогню, порушення умов експлуатації, норм технологічного режиму чи фізичного зносу устаткування;
- аварії на автомобільному транспорті розгерметизація резервуару цистерн із викидом зрідженого вуглекислотного газу в атмосферу, вибух газоповітряної суміші в середині цистерн, пожежі факельне горіння, розгерметизація резервуару цистерн із викидом хлору або аміаку в атмосферу;
- аварії на залізничному транспорті розгерметизація резервуару цистерн із викидом хлору або аміаку в атмосферу;
- пожежі через порушення правил пожежної безпеки, або в результаті стороннього занесення джерела вогню;
- бурі, урагани, смерчі, буревії;
- загрози підтоплення місцевості;
- загрози великих пожеж, землетрусів, інших геофізичних та гідрометеорологічних явищ з тяжкими наслідками;
- збройні конфлікти.

6. Вплив на територію проектування від потенційно небезпечних об'єктів, небезпечних об'єктів та хімічно небезпечних об'єктів.

На територію проектування впливів від потенційно небезпечних об'єктів, небезпечних об'єктів та хімічно небезпечних об'єктів відсутній.

					12/18 – ІТЗ ЦЗ	Лист
Изм.	Лист	№ докум.	Подпись	Дата		11

Можливий вплив першої зони можливого хімічного забруднення при містобудівному моделюванні найбільш значного впливу небезпечного хімічного забруднення від можливих надзвичайних ситуацій на магістралях залізниці який включає побудову оціночного зонування небезпечного хімічного забруднення, що складається із трьох зон впливу можливого хімічного забруднення.

Залізничний транспорт є основним видом перевезення ХНР. Вантажопідйомність залізничних цистерн : для хлору - 47,55 і 57 т; аміаку - 30 і 45 т; соляної кислоти - 52 і 59 т; фтору - 20 і 25 т.

Автомобільним транспортом ХНР перевозяться в цистернах вантажопідйомністю 2 - 6 т. Окрім цистерн використовуються різні контейнери місткістю від 0,1 до 0,8 м³.

7. Проектні рішення щодо забезпечення евакуації населення із території проектування.

У певних умовах, що склалися в ході надзвичайних ситуацій природного, техногенного, соціального, воєнного характеру, найбільш ефективним способом захисту населення є його евакуація.

Евакуація працівників - комплекс заходів щодо організованого вивезення населення із зон надзвичайної ситуації або ймовірної надзвичайної ситуації, а також життєзабезпечення евакуйованих у районі розміщення.

Евакуація здійснюється у безпечні райони, в яких не діють вражаючі фактори відповідного стихійного лиха, аварії, природної або техногенної катастрофи. Ці райони можуть бути завчасно підготовлені для розміщення та першочергового життєзабезпечення евакуйованих.

Планування заходів з евакуації населення, матеріальних і культурних цінностей у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій та із зон збройних конфліктів, покладається на міністерства, інші центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, суб'єкти господарювання.

Евакуація працівників проводиться способом, який передбачає вивезення в безпечні райони (безпечні пункти) основної частини працівників із зон надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру усіма видами наявного транспорту, а в разі його відсутності чи недостатності, а також у випадку руйнування транспортних шляхів - організованого виведення населення пішим ходом по заздалегідь розроблених маршрутах.

Для планування евакуації на об'єктах суб'єктів господарювання утворюються комісії з питань евакуації. На суб'єктах господарювання з чисельністю працюючого персоналу менш, як 50 осіб призначається особа, що виконує функції зазначеної комісії.

Планування евакуації здійснюється на підставі рішення комісії з питань евакуації.

У рішенні визначається:

- аналіз ситуації, яка склалася, або може скластися;
- райони (населені пункти), в яких необхідно здійснювати заходи з евакуації;
- безпечні райони (населені пункти) для розміщення евакуйованого населення та матеріальних і культурних цінностей;
- час початку евакуації населення, матеріальних і культурних цінностей та час закінчення;
- порядок вивезення населення, матеріальних і культурних цінностей транспортними засобами або виведення пішки;
- організація управління евакуацією;
- забезпечення евакуації населення та матеріальних і культурних цінностей.

Ділянка під будівництво, дорожня мережа, проїзди до неї знаходяться в задовільному стані, за своїм розміщенням та технологією для будівництва відповідають санітарно-гігієнічним умовам та протипожежним нормам та забезпечать нормальне функціонування об'єктів будівництва.

					12/18 – ІТЗ ЦЗ	Лист
Изм.	Лист	№ докум.	Подпись	Дата		12

~~Проектом визначені магістралі сталого функціонування, по яким може здійснюватись евакуація населення в разі виникнення надзвичайної ситуації.~~

8. Забезпечення захисними спорудами.

Захисні споруди цивільного захисту – інженерні споруди, призначені для захисту населення від впливу небезпечних факторів, що виникають внаслідок надзвичайних ситуацій, воєнних дій або терористичних актів. Захисні споруди є основним засобом колективного захисту населення. В мирний час захисні споруди використовуються для господарчих потреб.

Укриттю в захисних спорудах у надзвичайних ситуаціях підлягає все населення України. Фонд захисних споруд створюється шляхом обстеження й обліку підземних та наземних будівель і споруд, що відповідають вимогам захисту населення.

Для вирішення питань щодо укриття населення в захисних спорудах цивільного захисту місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування та суб'єкти господарювання завчасно створюють фонд таких споруд.

Створення фонду захисних споруд здійснюється шляхом:

реалізації положень розділів (схем) інженерно-технічних заходів цивільного захисту містобудівної та проектної документації об'єктів будівництва у частині будівництва (приспосовування) захисних споруд;

комплексного освоєння підземного простору міст та інших населених пунктів для розміщення в ньому споруд соціально-побутового, виробничого та господарського призначення, що можуть бути використані для укриття населення як споруди подвійного призначення та найпростіші укриття;

обстеження та взяття на облік підземних і наземних будівель і споруд, гірських та інших виробків і підземних порожнин для встановлення можливості їх використання для укриття населення як споруд подвійного призначення та найпростіших укриттів;

будівництва в особливий період швидкостроєвуваних захисних споруд та найпростіших укриттів.

До приміщень, які можуть бути пристосовані під протирадіаційні укриття, пред'являються такі вимоги:

- зовнішні огорожувальні конструкції будинків або споруд повинні забезпечувати необхідну кратність послаблення гама випромінювання;
- прорізи та отвори повинні бути підготовлені для закладки в разі переводу приміщення на режим укриття;
- приміщення повинні розташовуватись близько від місць перебування більшості населення, яке має переховуватись;
- близько ділянок не повинно бути великих резервуарів із сильнодіючими отруйними речовинами, водопровідних та каналізаційних магістралей, руйнування яких може загрожувати персоналу, який переховується, отруєнням або затопленням;
- у приміщеннях, розташованих безпосередньо над укриттям, не повинно бути важких предметів і обладнання.

Так як об'єкт проектування знаходиться не в зоні небезпечного радіаційного забруднення у населеному пункті, не віднесеного до груп цивільного захисту, розміщений за межами зон можливих сильних руйнувань, укриття обслуговуючого персоналу передбачаються: в захисній споруді подвійного призначення групи П-5, огорожувальні конструкції яких повинні мати ступінь послаблення проникаючої радіації зовнішнього випромінювання - коефіцієнт захисту $K_3 = 200$.

Захисні споруди можуть використовуватися у мирний час для потреб суб'єкта господарювання за умови приведення їх у готовність до використання за призначенням у строк, визначений паспортом захисної споруди, але не більше 12 годин.

Захисні споруди можуть передаватися у мирний час в оренду для задоволення потреб суб'єкта господарювання із збереженням цільового призначення таких споруд.

										Лист
										13
Изм.	Лист	№ докум.	Подпись	Дата						

Використання для потреб суб'єкта господарювання захисних споруд державної власності, що перебувають на балансі суб'єктів господарювання приватної форми власності, здійснюється з урахуванням вимог законодавства у сфері управління об'єктами державної власності.

Місця розташування споруд фонду захисних споруд позначаються за допомогою табличок (написів) та покажчиків руху до них. Біля вхідних дверей до захисної споруди вивішується табличка розміром 60 x 50 см із зазначенням номера споруди, її балансоутримувача, місць зберігання ключів, особи, відповідальної за утримання та експлуатацію сховища в мирний час, її місцезнаходження і номера телефону. У нічний час таблички позначення захисної споруди і входи мають бути освітлені або дубльовані світловими покажчиками.

Табличка розміром 50 x 60 см із написом «Місце для УКРИТТЯ» вивішується біля вхідних дверей до споруди подвійного призначення (найпростішого укриття). На ній зазначаються місцезнаходження споруди, її балансоутримувача, номер телефону особи, відповідальної за утримання та експлуатацію споруди в мирний час, адреса і місце зберігання ключів.

Забезпечення фонду захисних споруд первинними засобами пожежогасіння, обладнання їх системами внутрішнього протипожежного водопостачання, пожежної автоматики і сигналізації здійснюється відповідно до вимог Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30 грудня 2014 року № 1417, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 05 березня 2015 року за № 252/26697, а також державних будівельних норм і національних стандартів, що діють у сфері пожежної безпеки.

Утримання і експлуатація вищезазначених засобів і систем здійснюється відповідно до вимог і рекомендацій, установлених технічною документацією на них.

9. Інфраструктурний розвиток міст захисту.

До містобудівних факторів щодо евакуації та забезпечення життєдіяльності людей, виконання аварійно-рятувальних робіт відносяться - інженерно-транспортна інфраструктура, гідротехнічні заходи, забезпечення захищеного автономного водопостачання, забезпечення автономного енергопостачання.

9.1. Рішення щодо підвищення надійності водопостачання.

Споруди необхідно обладнати системами господарсько-питного та протипожежного водопроводу, подача води на господарсько-питні, санітарно-технічні потреби, на полив зелених насаджень тощо.

Водопостачання забезпечене існуючою водонапірною вежею та мережею водогону. Схема водопроводу кільцева. Місце врізки визначити проектом на наступних етапах проектування згідно технічних умов, передбачити усі необхідні заходи щодо організації водопостачання відповідно до чинного законодавства та будівельних і санітарних норм.

Питна вода завозиться спеціалізованою тарою.

Витрати води на полив зелених насаджень складає 3л/м³ згідно з ДБН В.2.5-74:2013, додаток А.

Витрати води на зовнішнє пожежогасіння прийняв згідно з ДБН В.2.5-74:2013, табл. 6 і складає 20л/сек. При 1 пожежі.

Витрати води на полив зелених насаджень складає 3л/м³ згідно з ДБН В.2.5-74:2013, додаток А.

Норми водоспоживання на полив зелених насаджень, господарсько-питні, санітарно-технічні потреби тощо визначаються згідно з ДБН В.2.5-74:2013 «ВОДОПОСТАЧАННЯ ЗОВНІШНІ МЕРЕЖІ ТА СПОРУДИ Основні положення проектування» (Додаток А)

					12/18 – ІТЗ ЦЗ	Лист
Изм.	Лист	№ докум.	Подпись	Дата		14

Вода повинна відповідати ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною» з хімічних та бактеріологічних показників. Для забезпечення нормативної якості води, в садовому будинку передбачене облаштування фільтрами додаткової очистки під конкретні водні показники.

Для забезпечення протипожежної безпеки сільськогосподарських складів передбачається розташування пожежного депо 3-го типу у споруді за №17, розташованої в радіусі, що не перевищує 3 км і відповідає нормативним вимогам. Розрахункова кількість одночасних пожеж – одна (згідно з ДБН В.2.5-74:2013).

Розрахунковий час гасіння пожежі – 3 години (згідно з ДБН В.2.5-74:2013).

Також передбачено встановлення двох протипожежних ємностей по 150 м³.

Всі водопровідні споруди, колодязі, бювети повинні бути захищені від радіоактивних опадів і отруйних речовин.

Резервуари питної води повинні бути обладнані фільтрами-поглиначами для очищення повітря від радіоактивних речовин і крапельно-отруйних речовин.

Резервуари питної води повинні обладнуватись також герметичними (захисно-герметичними) люками і пристроями для розливу води в переносну тару.

Додаткові вимоги щодо підвищення стійкості роботи джерел водопостачання і захисту їх від радіоактивних та отруйних речовин на території проектування не передбачається.

9.2. Рішення щодо підвищення надійності водовідведення.

Територія потребує інженерної підготовки робіт для забезпечення відведення поверхневих і талих осадків за межами території, існуючий рельєф і планування території забезпечать водовідведення з урахування, що частини стоків поглинатися на територію зеленим газоном та городом.

Водовідведення поверхневих вод від будівель відбувається в знижені місця рельєфу та має ухил на північний захід.

При розробці подальших стадій проектування необхідно передбачити заходи щодо організації каналізування відповідно до ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізація Зовнішні мережі і споруди Основні положення проектування», інших нормативних документів чинного законодавства, будівельних і санітарних норм.

Організація відведення дощових вод з даної території розрахована з урахуванням рельєфу місцевості відкритим способом з застосуванням відкритого водовідвідного устаткування (канал, кюветів, лотків тощо), що допускається в сільських населених пунктах. (п. 2, 25 наказ МОЗ України №145 від 17.03.2011 р. «Про затвердження Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць»).

9.3. Рішення щодо підвищення надійності електропостачання.

Електропостачання території СДС передбачається здійснювати від існуючої опори КТП-50.

Необхідно передбачити світлове маскування території не менш як в двох режимах - часткового і повного затемнення. Режим часткового затемнення використовується як підготовчий період до введення режиму повного затемнення.

При введенні режиму часткового затемнення освітлення території повинно частково відключатися від джерела живлення. При цьому повинна бути виключена можливість їх місцевого включення.

Слід передбачити зниження рівнів зовнішнього освітлення з нормованими значеннями в звичайному режимі середньої яскравості 0,4 кд/м² або середній освітленості 4 лк і вище шляхом виключення до половини світильників. При цьому не допускається відключення двох поруч розташованих світильників. Зниження освітленості з нормованими величинами середньої яскравості 0,2 кд/м² або середній освітленості 2 лк і нижче, пішохідних доріг, автостоянок і внутрішніх службово-госпо дарських та пожежних проїздів у режимі часткового затемнення передбачати не слід.

					12/18 – ІТЗ ЦЗ	Лист
Изм.	Лист	№ докум.	Подпись	Дата		15

Зовнішні світильники, що встановлюються над входами у будинки і споруди в режимі частинного затемнення, як правило, відключатися не повинні.

У режимі повного затемнення все зовнішнє освітлення має бути вимкнене. У місцях проведення невідкладних виробничих, аварійно-рятувальних та відновлювальних робіт, а також на небезпечних ділянках шляхів евакуації людей до захисних споруд і у входів в них слід передбачати маскувальне стаціонарне або автономне освітлення за допомогою переносних освітлювальних ліхтарів.

Застосовувані в режимі повного затемнення світильники стаціонарного зовнішнього маскувального освітлення повинні відповідати таким вимогам:

а) весь світловий потік світильників повинен бути спрямований в нижню напівсферу;
б) створювана світильниками освітленість поверхонь не повинна перевищувати 0,2 лк;

в) світильники повинні мати захисний кут не менше 15 ° і жорстке кріплення, що виключає можливість зміни їх положення під впливом вітру зі швидкістю до 40 м /с;

г) світильники слід розміщувати так, щоб їх світловий потік не падав на стіни будівель і інші вертикальні поверхні; їх установка поблизу поверхонь з дзеркальним характером відображення не допускається.

У тих місцях, де постійне маскувальне освітлення не передбачено, допускається використання переносних освітлювальних ліхтарів, створюють освітленість, що не перевищує 2 лк при розмірах світлової плями на відстані 1 м від освітлюваної поверхні не більше 1 м², і задовольняють вимогам п. "а" , "г", а також використання спеціальних переносних світильників.

Заходи по світломаскуванню проводяться після отримання сигналу «Повітряна тривога» невідкладно шляхом відключення електрозабезпечення території підприємства. Транспортні засоби із включеним освітленням видаляються з території об'єкту.

Для захисту від ураження електричним струмом при ушкодженні ізоляції та інших несправностях проектом передбачено заземлення металевих корпусів електрообладнання через захисний провід мережі живлення (РЕ-провідник) та захисне відключення.

Згідно технічних вимог та інструкції з улаштування блискавкозахисту будівель та споруд (РД 34.21.122-87 "Инструкция по устройству молниезащиты зданий и сооружений") територія об'єкту підлягає обладнанню блискавкозахисту по III категорії. У разі виникнення надзвичайної ситуації робота підприємства припиняється, електропостачання відключається, працюючий персонал евакуюється.

9.4. Рішення щодо підвищення надійності газопостачання та теплопостачання.

На території Носівської СДС планується газопостачання за рахунок існуючого газопроводу.

Теплопостачання складів зерна не передбачається.

Остаточне рішення щодо газифікації проектного об'єкту прийняти на наступних стадіях проектування з урахуванням вимог ДБН В.2.5-20-2001 «Інженерне обладнання будинків і споруд. Зовнішні мережі та споруди. Газопостачання».

Для контролю і сигналізації довибухонебезпечної концентрації (20% НКГР) метану згідно вимог ДБН В.2.5-20:2001 необхідно передбачати встановлення газосигналізаторів біля місць вводу підземних комунікацій в будівлю з виводом на пульт по контролю загазованості. Встановлення світломовних сповіщувачів у приміщеннях, в яких імовірно перебування найбільшої кількості людей і на фасаді будівлі.

10. Інженерна підготовка та інженерний захист території.

При розробці проектів планування і забудови слід передбачати, заходи з інженерної підготовки території: загальні (вертикальне планування організація відведення до-

						12/18 – ІТЗ ЦЗ	Лист
Изм.	Лист	№ докум.	Подпись	Дата			16

щових і талих вод тощо) і спеціальні (інженерний захист від затоплення паводковими водами і підтоплення підземними водами).

В склад заходів інженерної підготовки території, згідно з характером наміченого використання та планувальної організації території, включені вертикальне планування території, відведення поверхневих вод, доведення території до належного санітарно-інженерного стану.

На наступних стадіях проектування, при будівництві будівель і споруд, необхідно проведення додаткових інженерно-геологічних вишукувань.

Заходи з інженерної підготовки слід розробляти з урахуванням інженерно-будівельної оцінки території для містобудування, захисту від несприятливих природних і антропогенних явищ та прогнозу зміни інженерно-геологічних умов при різних видах використання.

Для поліпшення умов водного режиму на територіях з високим рівнем ґрунтової води, збереження оптимальних умов водного режиму на підтоплених територіях, враховуючи характер забудови, передбачається комплекс заходів щодо зниження рівня ґрунтових вод. Даним проектом пропонується застосування заходів конструктивного, профілактичного і організаційного характеру.

При освоєнні даних територій під інженерну підготовку необхідно обстежити дану місцевість на можливість наявності у ґрунті вибухонебезпечних предметів.

11. Зв'язок та оповіщення.

Територію проектування можливо забезпечити мережами єдиної національної системи зв'язку, телефонного і провідного мовлення, системами оповіщення людей про небезпеку.

Одним із основних завдань Цивільного захисту України, як державної системи органів управління, сил і засобів, які створені для організації і забезпечення захисту населення від наслідків надзвичайних ситуацій техногенного, екологічного, природного та воєнного характеру, є оповіщення населення про загрозу і виникнення надзвичайних ситуацій у мирний і воєнний часи та постійне інформування його про наявну обстановку.

На даний час на території села існує телефонний зв'язок в приватних домогосподарствах та на об'єктах інфраструктури. На території села розташована автоматична телефонна станція яка забезпечує фіксованим телефонним зв'язком абонентів села. Необхідно передбачити встановлення апаратів телефонного зв'язку в будинках проектування.

Лінії фіксованого телефонного зв'язку на території села виконані як кабельними (прокладеними під землею в захисних трубах), так і повітряними (прокладеними на окремих опорах зв'язку), послуги надає підприємство «Укртелеком». Також на сьогоднішній день в селі працюють такі оператори мобільного зв'язку: "Київстар", "Vodafone", "Life".

Відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 27.09.2017 року №733 «Про затвердження Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайної ситуації та зв'язку у сфері цивільного захисту» необхідно побудувати об'єктову систему оповіщення.

Для оповіщення персоналу про надзвичайні ситуації необхідно встановити гучномовний зв'язок на території підприємства яку виконати при обладнанні приміщень виробництва автоматичною пожежною сигналізацією.

Локальні системи оповіщення обладнуються на об'єктах підвищеної небезпеки, зона ураження від яких у разі виникнення на них надзвичайної ситуації досягає заселених територій або інших підприємств, установ і організацій.

Локальні системи оповіщення забезпечують оповіщення і подальше інформування про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій:

					12/18 – ІТЗ ЦЗ	Лист
Изм.	Лист	№ докум.	Подпись	Дата		17

керівника та працівників об'єкта підвищеної небезпеки, інших підприємств, установ, організацій та населення, які перебувають у зоні можливого ураження; чергових аварійно-рятувальних служб.

До складу локальних систем оповіщення входять пристрої для звуко- і відеовідтворення інформації та інші технічні засоби, у тому числі абонентські радіоточки, вуличні гучномовні пристрої (сигнально-гучномовні пристрої), пристрої для запуску електросирен і електросирени, системи автоматизованого виклику та інші технічні засоби.

Об'єктові системи оповіщення створюються і функціонують на об'єктах підвищеної небезпеки, визначених місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, або за місцем роботи зазначених осіб, на промислових підприємствах, на яких зона можливого ураження у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій не поширюється за їх територію.

Доведення сигналів оповіщення під час проведення евакуації та інформування людей про порядок дій на різних етапах евакуації, інформування про обстановку, що склалася, організовується в доступній для людей з інвалідністю та інших маломобільних груп населення формі.

Проектування, створення та забезпечення функціонування об'єктової системи оповіщення здійснюється на підставі рішення керівника об'єкта з її обов'язковою інтеграцією до відповідної місцевої та територіальної автоматизованої системи централізованого оповіщення.

12. Рішення щодо забезпечення пожежної та техногенної безпеки.

В умовах сьогодення значної уваги приділяють проблемам попередження виникнення надзвичайних ситуацій, захисту населення і території від різноманітних надзвичайних ситуацій, пов'язаних як із природними явищами так із факторами які є наслідком людської діяльності. Забезпечення пожежної безпеки є важливою державною задачею. Адже як показує практика дешевше і легше попередити виникнення надзвичайної ситуації ніж ліквідувати її наслідки. В наш, нелегкий час на етапі розвитку незалежної самостійної держави, коли підприємства працюють не на повну потужність, та після виникнення на них пожежі, в більшості випадків зовсім припиняють свою діяльність, необхідним є забезпечення пожежної безпеки підприємств які відіграють важливу роль у економіці країни.

Забезпечення пожежної безпеки у селі Дослідне Носівської об'єднаної територіальної громади здійснює Державна пожежно-рятувальний пост № 17 Державного пожежно-рятувального загону № 4 Управління Державної служби з питань надзвичайних ситуацій України у Чернігівській області який розрахований на дві автомашини типу АЦ-40. Відстань до земельної ділянки об'єкта будівництва складає 9 км.

Відповідно до плану залучення сил та засобів на гасіння пожеж та ліквідацію надзвичайних ситуацій у Чернігівському районі на виклик №1 прибуває Державний пожежно-рятувальний пост № 17 АЦ-40(130) 63 Б відстань до ділянки проектування 9 км, по виклику №2 додатково прибуває АЦ-40(130) 63 Б місцевої пожежної команди с. Володькова Дівиця відстань до ділянки проектування 9 км, на виклик № 3 додатково прибуває АЦ-40(130) 63 Б добровільної пожежної команди ПАТ «Носівський ХПП» відстань до ділянки проектування 10 км.

Данні підрозділи залучаються для гасіння пожеж та ліквідації НС на території Носівського району згідно районного плану залучення сил та засобів та відповідно до наказу Управління ДСНС України у Чернігівській області від 08.04.2015 року № 105 «Про організацію гарнізонної та караульної служби в У ДСНС України у Чернігівській області та підпорядкованих підрозділах».

Такий стан організації пожежогасіння у сільській місцевості не може забезпечити належний рівень реагування на пожежі, надзвичайні ситуації і події (протягом 20 хвилин з часу отримання повідомлення про виникнення надзвичайної ситуації прибуття пожежно

					12/18 – ІТЗ ЦЗ	Лист
Изм.	Лист	№ докум.	Подпись	Дата		18

рятувального підрозділу до місця виклику), до ділянки проектування.

Даним ДПТ передбачено здійснення заходів, спрямованих на забезпечення пожежної та техногенної безпеки а саме:

- вибір ступеня вогнестійкості, площі та поверховості запроектованих будинків здійснено з урахуванням нормативних обмежень ДБН 1.1-7-2016;
- розташування запроектованих будівель відносно розташованих поряд існуючих споруд прийняте з дотриманням протипожежних відстаней, регламентованих ДБН В.2.2-12:2018 «Планування і забудова територій»;
- розташування запроектованих проїздів, інженерних мереж та зелених насаджень відносно запроектованих будинків забезпечують вимоги ДБН В.2.2-12:2018 «Планування і забудова територій» щодо можливості гасіння пожежі та доступу рятувальних підрозділів до кожного приміщення будинку;
- улаштування достатньої кількості в'їздів на територію ділянки проектування та під'їзних шляхів до них, що дозволяє здійснювати в'їзд автомобілів пожежно-рятувальних підрозділів на запроектовану територію з декількох напрямів;
- подача води для забезпечення пожежогасіння від пожежних резервуарів та гідрантів.

Утримання територій проектування, будівель і приміщень:

дороги та під'їзні шляхи до будівель, споруд і джерел водопостачання необхідно утримувати так, щоб забезпечити доступ пожежної техніки;

власний автотранспорт заборонено паркувати так, щоб займати території біля житлового будинку, заважаючи доступу пожежної техніки до будівель, споруд або джерел водопостачання;

Згідно з Кодексом цивільного захисту України (ст. 20 «Завдання і обов'язки суб'єктів господарювання») до завдань і обов'язків суб'єктів господарювання зокрема належить:

- забезпечення виконання вимог законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки а також виконання вимог приписів, постанов та розпоряджень центрального органу виконавчої влади, який здійснює державний нагляд у сферах техногенної та пожежної безпеки;
- здійснення навчання працівників з питань цивільного захисту, зокрема правилам техногенної та пожежної безпеки;
- розроблення заходів щодо забезпечення пожежної безпеки, впровадження досягнень науки і техніки, позитивного досвіду із зазначеного питання;
- розроблення і затвердження інструкцій та видання наказів з питань пожежної безпеки, здійснення постійного контролю за їх виконанням;
- утримання у справному стані засобів протипожежного захисту, недопущення їх використання не за призначенням;
- здійснення заходів щодо впровадження автоматичних засобів виявлення та гасіння пожеж і використання для цієї мети виробничої автоматики;
- своєчасне інформування відповідних органів та підрозділів цивільного захисту про несправність протипожежної техніки, систем протипожежного захисту, водопостачання, а також про закриття доріг і проїздів на відповідній території;
- проведення оцінки ризиків виникнення надзвичайних ситуацій на об'єктах суб'єкта господарювання, здійснення заходів щодо не перевищення прийнятних рівнів таких ризиків.

Для підтримання пожежної безпеки підприємство має здійснити комплекс обов'язкових організаційних заходів, перелічених у «Правилах пожежної безпеки в Україні», а саме:

- визначити обов'язки посадових осіб щодо забезпечення пожежної безпеки;
- призначити відповідальних за пожежну безпеку окремих будівель, споруд, приміщень, дільниць, технологічного та інженерного устаткування, а також за утримання і

					12/18 – ІТЗ ЦЗ	Лист
Изм.	Лист	№ докум.	Подпись	Дата		19

експлуатацію технічних засобів протипожежного захисту;

- запровадити відповідний протипожежний режим;
- підготувати й затвердити загальнооб'єктову інструкцію про заходи пожежної безпеки й відповідні інструкції для всіх них та пожежонебезпечних приміщень, а також ознайомити з тими інструкціями всіх працівників;
- скласти плани (схеми) евакуації людей у разі пожежі;
- затвердити порядок (систему) сповіщення людей про пожежу, ознайомити з ним усіх працівників;
- визначити категорії будівель і приміщень за вибухопожежною та пожежною небезпекою відповідно до вимог чинних нормативних документів, а також класи зон за "Правилами будови електроустановок";
- встановити на території, у будівлях та приміщеннях відповідні знаки пожежної безпеки, таблички з вказівкою номеру телефону та порядку виклику пожежної охорони.

Витрати води на зовнішнє пожежогасіння об'єктів, що будуть розміщуватись на території, уточнюються при проектуванні. Витрати води на зовнішнє пожежогасіння прийняв згідно з ДБН В.2.5-74:2013, табл. 6 і складає 20л/сек при 1 пожежі.

13. Заходи щодо медичного та біологічного захисту населення в разі виникнення надзвичайних ситуацій.

Серед видів захисту населення у надзвичайних ситуаціях особливе місце займає медичний захист. Виходячи з досвіду, надзвичайні ситуації, як правило, призводять до масової загибелі людей та їх ураження. Для зменшення ступеню ураження необхідно приймати невідкладні заходи щодо надання медичної допомоги потерпілим.

Медичний захист постраждалих за умов надзвичайних ситуацій – це комплекс організаційних, планувальних, адміністративно-правових та практичних заходів, спрямованих на запобігання або зменшення ступеню ураження людей внаслідок надзвичайної ситуації, своєчасного надання їм екстреної медичної допомоги та забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя.

Біологічний захист Кодекс цивільного захисту (ст.37) пов'язує з можливістю біологічного зараження населення, тварин і рослин.

Це комплекс заходів спрямованих на локалізацію і ліквідацію такого зараження, а саме:

- своєчасне виявлення чинників та осередку біологічного зараження;
- прогнозування масштабів і наслідків біологічного зараження;
- проведення екстреної неспецифічної та специфічної профілактики біологічного зараження населення;
- своєчасне застосування засобів індивідуального та колективного захисту;
- запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів, обсервації та карантину;
- здійснення дезінфекційних заходів в осередку зараження;
- знезараження суб'єктів господарювання, тварин та санітарної обробки населення;
- надання екстреної медичної допомоги і лікування уражених;
- дотримання протиепідемічного режиму підприємствами, установами та організаціями незалежно від форм власності і господарювання та населенням.

Здійснення заходів біологічного захисту покладається на заклади охорони здоров'я та санітарно-епідемічної служби України.

До медичних сил біологічного захисту населення належать:

- амбулаторно-поліклінічні заклади;
- станції екстреної (швидкої, медичної допомоги);
- територіальні центри екстреної медичної допомоги та медицини катастроф.

					12/18 – ІТЗ ЦЗ	Лист
Изм.	Лист	№ докум.	Подпись	Дата		20

Здійснення заходів медичного, біологічного захисту та забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя в районах надзвичайних ситуацій покладається на суб'єктів забезпечення цивільного захисту.

Медичне обслуговування мешканцям села, а також медична допомога постраждалим в разі НС може надаватись у Носівській центральній районній лікарні розташованої по вуль Центральна, 53. Більш якісне медичне обслуговування та надання медичної допомоги постраждалим в разі виникнення НС може надаватись у інших існуючих медичних закладах розташованих в обласному центрі м. Чернігова.

14. Забезпечення населення засобами радіаційного та хімічного захисту.

У разі застосування ядерної та інших видів зброї масового знищення проти України в умовах воєнного стану або у разі виникнення надзвичайної ситуації на радіаційно та хімічно небезпечних об'єктах господарювання в умовах мирного стану населення і особовий склад формувань цивільного захисту забезпечуються засобами радіаційного та хімічного захисту.

З метою своєчасної видачі засобів радіаційного та хімічного захисту населенню та особовому складу формувань цивільного захисту, центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування та суб'єкти господарювання створюють пункти видачі засобів радіаційного та хімічного захисту.

Порядок забезпечення населення і особового складу невоєнізованих формувань засобами РХЗ затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2002 року № 1200.

Цей порядок визначає механізм забезпечення населення і особового складу невоєнізованих формувань засобами радіаційного та хімічного захисту у разі застосування ядерної та інших видів зброї масового знищення проти України в умовах воєнного стану або у разі виникнення надзвичайної ситуації на радіаційно та хімічно небезпечних об'єктах господарювання в умовах мирного стану.

На об'єктах суб'єктів господарювання за рахунок власних коштів необхідно передбачати забезпечення засобами захисту шкіри, засобами індивідуального захисту органів дихання від хімічних та бойових отруйних речовин працівників цих об'єктів.

					12/18 – ІТЗ ЦЗ	Лист
Изм.	Лист	№ докум.	Подпись	Дата		21